

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Sectio VIII. An oracula concessa Prælati Religionum pro bono regimine suorum subditorum, comprehensa sint in dictis revocatoriis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

tionem valoris communicati non ideo talia oracula exempta essent à revocationibus Gregorij XV. & Urbani VIII. quia mens horum Pontificum fuit revocare, quæcunque concessa per oraculum, etiamsi postea essent confirmata per Bullas: dum tamen in confirmatione facta fuerit mentio oraculorum, sive in genere, sive in specie, ut constat ex revocationibus omnium eorum, quæ suis revocationibus obstare poterant, aliàs, ut diximus, nihil, aut ferè nihil intenderent revocare dicti Pontifices, quod suspicari non licet; quapropter mihi consulenti de hoc, respondit doctissimus Pater noster Lezana, se invenire convictum ex dictis rationibus, pro nostra sententia, & manere satis scrupulosum ex eo, quod dixerat in sua *Summa*, videlicet, esse probabilem sententiam contrariam, non quia sentiret, quod dicta oracula, etiam confirmata, & participantia naturam privilegii, non comprehenderentur sub dictis revocatoriis, ut constabit *infra*, sed quia à nonnullis malè intelligeretur, & idem mihi respondit Eminentissimus Cardinalis de Lugo consultus etiam de hoc in Romana Curia, & P. Diana; quare ab hac sententia non est recedendum.

SECTIO VIII.

An Oracula concessa Prælati Religionum pro bono regimine suorum subditorum, comprehensa sint in dictis revocatorijs?

615. IN hac difficultate P. Donatus, ut vidimus *supra*, d. *spur.* 7. *sect.* 3. n. 14 & 15. defendit non esse revocata,

quia in dictis oraculis cessat ratio finalis revocatoriarum Gregorij XV. & Urbani VIII. quod si intelligatur de cessatione saltem negativè causæ finalis adæquatæ, seu totalis, respectu omnium Religionum, pro quibus talia oracula concessa sunt, verissimum judico, cum communi sententia, quia in tali casu jam redduntur inutiles revocatoriæ; non solum respectu alicujus particularis, sed respectu boni communis Religionum. Ratio est manifesta, nam cessante adæquato fine legis universaliter, cessat absolutè ratio condendi legem, seu illam conservandi; quia lex in tali casu inutilis redditur, & sic materia ejus fit incapax obligationis, unde necesse est, ut etiam voluntas Principis volentis obligare, cesset, quia solum justè voluit obligare in quantum licitè, & utiliter potuit, nec aliud præsumendum est, maximè de Romano Pontifice.

2. Si verò conclusio intelligatur de cessatione finis dictarum revocatoriarum solum negativè respectu alicujus Religionis, seu personæ particularis, non ideo cessant dictæ revocatoriæ, seu effectus illarum, quia ut in materia de legibus sentiunt Doctores, finis legis justæ, in sua generalitate, in nullo particulari usu censetur deficere, quia universalis ratio legis ad sui conservationem, quasi à principio intrinseco petit in singulis personis conservari, sicut species in suis individuis: & licet ratio particularis legis cesset in hac persona, quoad particularem utilitatem præsentem per legem; non tamen cessat, quoad rationem universaliorem utilissimam bono communi, nec privato nocet; semper enim est valde utile cuilibet particulari

Ff obe.

obedire legi, & se conformare eum aliis; nec incipi debet ab illis, aliis maxima incommoda sequerentur in legibus Ecclesiasticis, & civilibus; imò & in naturalibus, quia facile quilibet ductus passione, seu amore proprio persuaderet (ut latè probant Doctores in materia de legibus) se esse exemptum ab obligatione legis, ob cessationem in se ipso finis intenti per eam: ut in jejuniis Ecclesiasticis, in abstinence carniū diebus prohibitis; imò, & in simplici concubitu, & in materia obedientiæ, & aliarum legum, in quibus etiam si particularis non sentiret esse sibi necessariam legem, ob fines expressè intentos per eam, in hoc, vel illo casu, non cessaret obligatio, ut in fornicatione patet etiam in casu, quod evidenter cessaret periculum malæ educationis pro'is, propter quam vitandum, concubitus vagus prohibitus est: quæ absurdissima sunt; quia ut diximus, quamvis cesset ratio legis in particulari negativè, semper manet aliqua universalior ratio, ob quam expedit tunc servare legem. Tum ob vitandum maximum periculum in se, & in aliis, si quidem facile unusquisque exemplo aliorum, judicaret, in se cessare finem legis, quod in maximum detrimentum boni communis, & observationis legum cederet. Tum, quia per se uniformitas partium eum suo toto, in servandis legibus, est honesta, & valde utilis bono communi, ubi sine damno gravi servari potest: Ergo etiam tunc obligat quemlibet particularem, unde in fine adæquato legis intras], integra observatio legis in omnibus subditis, se de hoc latè agitur à Doctoribus in dicta materia de legibus.

3. Credo igitur P. Donatum in primo sensu locutum fuisse; siquidem agit de omnibus Prælati Religionum, in quibus currit eadem ratio cessationis finis, saltem negativè, dictarum derogatoriarum; videlicet, ut è medio tollerentur oracula, minus canonicè interpretatione intellecta, & in detrimentum disciplinæ Ecclesiasticæ, seu monasticæ interpretata: quæ omnia in concessis pro bono regimine subditorum cessant in Prælati omnium Religionum, ut constat ex dictis supra disput. 7. sect. 3. n. 16. non verò si cessaret solum in aliquo particulari prælato quantumvis docto, & prudenti.

4. Insurgit tamen contra hunc modum dicendi P. Juniperus à Drepano, disput. 5. quest. 1. cap. 3. num. 7. & 8. ex verbis revocatoriæ Urbani VIII. ubi ait: *His, & aliis malis occurrere volentes*, ex quibus colligit, nunquam posse dari casum, in quo causa adæquata, & totalis dictæ revocatoriæ possit cessare, adhuc negativè, respectu omnium superiorum Religionum, quia ex dicta clausula constat, multas esse causas partiales: finales motivas dictæ Constitutionis, quarum, et si aliqua assignentur expressè se à Pontifice, aliæ restant implicite: ergo licet cessent causæ explicitæ, in aliquo casu, cum restent alię multæ implicitæ, quarum notitia nequit facile haberi, prudens intellectus semper anceps manebit in tali iudicio, & in favorem legis debet judicare, non cessare totalem causam adæquatam moventem: voluntatem Pontificis ad revocandum omnia oracula, ut videtur sentire Suarez lib. 6. de leg. cap. 9. n. 3. Cajetanus 2. 2. quest. 120. art. 1. Salas de legib. disput. 11. sect.

617. xi. sect. 3. num. 34. & 56. Bonacin. de leg. disp. 1. quest. 1. punct. ultim. propof. 1. § 2. n. 30. Sed respondetur, quod ex prædicta clausula: *Hic, & aliis malis occurrere volentes*, nihil inferitur contra nostram assertionem, quia expressè loquitur de malis, quæ ex usu oraculorum sequebantur. At in oraculis concessis Superioribus Religionum, pro bono regimine subditorum, nulla vera mala sequuntur, sed multa utilia, ut per se patet; & sic totalis finis explicitus, & implicitus cessat adæquatè.

619. §. Quibus addendum puto, quod in hoc casu, non est necesse recurrere ad cessationem finis legis, ut intelligantur permanere in sua vi hujusmodi oracula, sed ad defectum voluntatis horum Pontificum, quando oracula revocaverunt; aliud enim est cessare finem legis, & ob hoc cessare obligationem observantia illius; aliud noluisse Principem talem casum comprehendere in sua lege; primum enim reducitur ad defectum potestatis legislatoris justè, & prudenter operantis, ut in cessatione finis contrariè respectu cujuslibet particularis, & in cessatione finis adæquati negativè respectu totius Communitatis, quia neque malum, neque summè difficile, & arduum neque proflus inutile cadit sub potestatem legislatoris justè, & prudenter operantis. Secundum verò reducitur ad defectum voluntatis Principis nolentis in sua lege comprehendere talia, vel talia, quod ex sufficientibus conjecturis sæpè colligitur, non enim legislatores humani volunt semper obligare per suas leges, cum toto rigore, & in omni eventu, in

quo possunt obligare, ut patet in lege jejunii, à qua non solum censetur quis excusatus propter gravem ægritudinem, ob quam non posset justè Superior obligare, sed etiam propter mediocrem, seu minorem debilitatem, qua non obstante potuisset Ecclesia obligare, sed non creditur id voluisse ex ejus benignitate, & sic de aliis similibus, & in nostro casu.

SECTIO IX.

An prædicta revocatoria Gregor. XV. & Urbani VIII. extendantur etiam ad viva vocis Oracula, post ipsas revocatorias concessa & concedenda?

620. 1. **P**At. Joan. Martinez de Prado *Tom. 1. quest. 6. §. 6. n. 31.* partem affirmativam defendit, aliàs inquit, insufficienter occurrerent dicti Pontifices per suas Bullas inconvenientibus ab ipsis assignatis. Nec ulla esset utilitas revocare oracula jam concessa, permitiendo in posterum concedenda.

2. Sed oppositum tenendum est, videlicet, præfatas revocatorias non se extendere ad oracula futura, sed solum ad præterita, ut constat ex verbis *Gregor. XV. ibi: Concessionibus, & gratias obtinuit. Et postea, omnia, & singula privilegia quomodolibet concessa, tenore presentium, &c.* nullam mentionem faciens de futuris. Et cum simus in odiosis, non est cur extendendæ sint ad non expressa, sed potius debent coarctari intra proprietatem ver-